

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

ABD, Çin'e Yönelik İhracat Kontrollerini Dondurdu

ABD'nin Pekin ile ticaret görüşmelerini aksatmamak ve Başkan Donald Trump'ın bu yıl Devlet Başkanı Xi Jinping ile bir araya gelme çabalarını desteklemek için Çin'e teknoloji ihracatı üzerindeki kısıtlamaları durdurduğu belirtildi. Ticaret Bakanlığı'nın ihracat kontrollerini denetleyen endüstri ve güvenlik bürosuna son aylarda Çin'e karşı sert hamlelerden kaçındığı ifade edildi.

ABD ve Çin'in üst düzey ekonomi yetkilileri, dünyanın en büyük iki ekonomisi arasındaki ticaret savaşının merkezinde yer alan ve uzun süredir devam eden ekonomik anlaşmazlıkları ele almak üzere bugün Stockholm'de görüşmelere yeniden başlayacak.

ABD ve Avrupa Birliği Ticaret Anlaşması İmzaladı

ABD Başkanı Donald Trump, Avrupa Birliği ile ticaret anlaşmasını tamamladıklarını ve AB ürünlerine yüzde 15 gümrük tarifesi uygulanacağını açıkladı. Trump "şimdiye kadar yapılmış en büyük anlaşma" olduğunu belirtti.

AB ile çerçeve bir ticaret anlaşması konusunda uzlaştıklarını belirten Trump, "AB, ABD'den 750 milyar dolarlık enerji ürünü almayı kabul etti. AB, ayrıca ABD'de 600 milyar dolardan fazla yatırım yapacak." dedi.

AB ülkelerinin ABD ürünlerine gümrük tarifesi uygulamamayı kabul ettiğini bildiren Trump, AB ülkeleri pazarlarının ABD ürünlerine tamamen açılacağını söyledi.

Trump, AB ülkelerinin ABD'den önemli oranda askeri mühimmat alacağını ve bu alımın "yüz milyarlarca dolar" değerinde olacağını ifade etti.

Euro Bölgesi'nde İşsizlik Rekor Düşük Seviyede

Avrupa Birliği istatistik kurumunun (Eurostat) verilerine göre, 20 üyeli para birliği alanında haziran ayında işsizlik oranı %6,2 seviyesinde sabit kaldı. Bu oran, revize edilmiş Mayıs tahminiyle aynı olup, tarihi düşük seviyeleri yansıtıyor. Nisan ayı başında uygulamaya konan yüksek ithalat vergileri ve dönemin ABD Başkanı Trump yönetimiyle yürütülen ticaret anlaşması müzakerelerinden kaynaklanan belirsizliğe rağmen, ay içinde işsiz sayısı 62.000 kişi azaldı.

Güçlü iş gücü piyasası, Euro Bölgesi ekonomisinin dayanıklılığının altını çiziyor. Bölge, ekonomistlerin ikinci çeyrek için öngördüğü daralmanın aksine, haziran sonu itibarıyla üç aylık dönemde %0,1'lik bir genişleme kaydetti. Almanya'daki daralmaya rağmen, Alman istatistik kurumunun yayımladığı ayrı verilerde temmuz ayında işsizlikte bir artışa dair herhangi bir işaret görülmemesi, Almanya ekonomisinin üçüncü çeyreğin başında toparlanabileceğine işaret ediyor. Euro Bölgesi'ndeki bu ekonomik direnç, Avrupa Merkez Bankası faiz belirleyicilerinin faiz oranlarını %2 seviyesinde tutma ihtimalini artırıyor.

Güney Kore ve Çin Stratejik Ortaklığını Sürdürececek

Güney Kore Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, Güney Kore Dışişleri Bakanı ve Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi, Güney Kore-Çin stratejik ortaklığının olgun gelişimini sürdürme konusunda mutabık kaldı.

Hindistan'ın Devlet Petrol Rafinerileri Rus Petrolü Alımını Durdurdu

ABD Başkanı Trump, ülkeleri Rus petrolü almamaları konusunda uyarmasının ardından Hindistan devlet petrol rafinerileri yaklaşık bir haftadır Rus ham petrolü alımını durdurdu.

Dünyanın üçüncü büyük petrol ithalatçısı Hindistan, Rusya için büyük bir gelir kaynağı olan deniz yoluyla taşınan Rus ham petrolünün en büyük alıcısı durumunda bulunuyor. Konuya yakın dört kaynağın Reuters'e verdiği bilgiye göre, Indian Oil Corp, Hindustan Petroleum Corp, Bharat Petroleum Corp ve Mangalore Refinery Petrochemical geçen hafta Rus ham petrolü almadı.

ABD Başkanı Trump, Brezilya ve Güney Kore'ye Bakırda Gümrük Vergisini Açıkladı

ABD Başkanı Donald Trump, Brezilya ve Güney Kore'den ithal edilen mallara ve bakıra yönelik yeni gümrük vergileri açıkladı. Yeni uygulamalar kapsamında bakır için daha önce belirttiği gümrük vergisinden, denizaşırı ülkelerden gelen küçük değerli sevkiyatlara yönelik gümrük vergisi muafiyetinin sona erdirilmesine kadar uzanan bir dizi değişiklik yapılacak. ABD ve Hindistan aylar süren müzakerelerin sonunda ticaret anlaşması imzalamıştı.

Trump Hindistan'dan gelen mallara yüzde 25 gümrük vergisi uygulanacağını, yarın da bakır boru ve kablolarla yüzde 50 gümrük vergisi uygulanacağını açıkladı. Politico'da yer alan ve bir Beyaz Saray yetkilisine dayandırılan habere göre, Trump, tanıdığı sürede ABD ile ticaret anlaşması yapamayan bazı ülkelere daha yüksek gümrük vergisi oranları getiren yeni kararname imzalamayı planlıyor. Trump Brezilya mallarının çoğuna yüzde 50 gümrük vergisi getirdi ancak havacılık ve enerji gibi alanları daha ağır vergilerin dışında tuttu.

Trump ayrıca, Güney Kore'den ithal edilen ürünlere de yüzde 15 gümrük vergisi uygulayacağını açıkladı. Bilgisayar çipleri, otomobil ve çelik ihracatında önemli bir yere sahip olan Güney Kore'den yapılan ithalata yüzde 25'lik bir oran uygulanıyordu.

Moody's, Türkiye'nin Kredi Notunu Yükseltti

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Türkiye'nin kredi notunu "B1"den "Ba3"e yükseltti, görünümünü "pozitif"ten "durağan"a revize etti. Not artırımının etkili politika yapımının güçlenen performansını yansıttığı belirtilen açıklamada, daha spesifik olarak da Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının enflasyon baskılarını kalıcı şekilde hafifleten, ekonomik dengesizlikleri azaltan ve yerli mevduat sahipleri ile yabancı yatırımcıların Türk lirasına olan güvenini kademeli olarak yeniden tesis eden para politikasına bağlılığını gösterdiği ifade edildi.

Açıklamada, not artışının politika değişikliği riskinin azaldığı yönündeki görüşü de yansıttığı ancak bu riskin gelecek yıllarda da devam edeceği belirtildi.

Kredi notu görünümünün ise "pozitif"ten "durağan"a çevrildiği bildirilen açıklamada, bunun Türkiye'nin kredi profiline yönelik yukarı ve aşağı yönlü riskleri dengelediği ifade edildi.

Açıklamada, etkili politika yapma geleneğinin sürdürülmesinin Türkiye'nin dış pozisyonundaki iyileşmeyi öngörülenden daha fazla destekleyebileceği kaydedildi.

Devam eden ve planlanan yapısal reformların enerji ithalatına bağımlılığı daha da azaltacağı ve ihracatın rekabet gücünü artıracığına işaret edilen açıklamada, bu durumun ülkenin dış şoklara dayanıklılığını artırabileceği vurgulandı.

Union Pacific, Rakibi Norfolk'u Satın Alıyor! 85 Milyar Dolarlık Anlaşma Masada

ABD'li demiryolu devi Union Pacific, ülkenin doğu ve batı kıyılarını birbirine bağlayacak ilk demir yolu yük taşımacılığı şirketini kurmak için rakibi Norfolk Southern'ı satın almaya hazırlanıyor. ABD'de demir yolu yük taşımacılığı sektörünün en büyük satın alım anlaşması olacak bu anlaşmanın düzenleyici kurumların onayını alması hâlinde, ülkenin batısının üçte ikisinde faaliyet gösteren Union Pacific'in altyapısıyla Norfolk'un ülkenin 22 doğu eyaletini kapsayan yaklaşık 31,300 kilometrelik tren ağları birbirine bağlanacak.

Konuya yakın kaynaklar, birleşmeyle ilgili görüşmeler sonrası şirketin rakiplerinden Berkshire Hathaway'in birimi BNSF ve CSX gibi şirketlerin de birleşme ve satın alma işlemleri yapmayı değerlendirdiğini belirttiler.

Katar'dan AB'ye LNG Uyarısı

Katar Enerji İşlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Saad Sherida Al-Kaabi, Belçika hükümetine mektup gönderdi. Reuters'ın ulaştığı mektuba göre, Katar, Avrupa Birliği (AB), Kurumsal Sürdürülebilirlik Özen Yükümlülüğü (CSDDD) Direktif taslağını yürürlüğe koyarsa, sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) ihracatını AB dışına yönlendirebileceği konusunda uyarıda bulundu.

ABD ve Avustralya'dan sonra dünyanın en büyük üçüncü LNG ihracatçısı konumundaki Katar'ın Enerji İşlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Saad Sherida Al-Kaabi tarafından 21 Mayıs'ta Belçika hükümetine hitaben yazılmış mektupta, şirketlerin iklim değişikliğiyle mücadeleyle yönelik bir geçiş planı oluşturmasını zorunlu kılan 'CSDDD' maddesinden endişe duyduklarını ifade etti.

Öte yandan Avrupa Komisyonu'ndan yapılan açıklamada, Katar'dan 13 Mayıs tarihli benzer bir mektubun alındığı doğrulandı.

Rusya Merkez Bankası Politika Faizini Düşürdü

Rusya Merkez Bankası, temmuz ayı para politikası toplantısının ardından politika faizini 200 baz puan düşürme kararı aldı. Yapılan açıklamada, enflasyonist baskının son dönemde beklenenden daha hızlı bir şekilde azaldığı belirtildi.

İç talepteki büyümenin de yavaşladığına dikkati çekilen açıklamada, Rus ekonomisinin dengeli bir büyüme sürecine girmeye devam ettiği bildirildi. Politika faizine ilişkin gelecek kararların, enflasyon oranı ve enflasyon beklentileri doğrultusunda alınacağına işaret edilen açıklamada, "Rusya Merkez Bankası, politika faiz oranını yüzde 18'e düşürme kararı almıştır." bilgisi verildi.

Rusya'da Dijital Ruble 2026'dan İtibaren Kullanıma Sunulacak

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, dijital rublenin, 1 Eylül 2026'dan itibaren kitlesel kullanıma sunulmasını öngören kararnameyi imzaladı. Buna göre, ülkedeki büyük bankalar ve yıllık 120 milyon ruble (yaklaşık 1,5 milyon dolar) üzerinde gelire sahip perakende satış noktaları, 1 Eylül 2026'dan itibaren vatandaşlara dijital ruble kullanma seçeneği sunacak. Yaptırımlar nedeniyle bankacılık sektöründe güçlükler yaşayan Rusya, bu konuda finans alanındaki yeni teknolojilerden faydalanarak uluslararası ödeme sorunlarına çözüm bulmayı hedefliyor. Rusya Merkez Bankası, dijital rubleye yönelik deneme sürecini 15 Ağustos 2023'te başlatmıştı.

Dolar Endeksli Stablecoin Kanunu Trump'ın Onayına Sunuldu

ABD Temsilciler Meclisi, dolara endeksli stabil kripto paraların (Stablecoin) düzenleme çerçevesine alınmasını sağlayan kanunu dün kabul etti. ABD Başkanı Donald Trump'ın kanunu onaylaması bekleniyor. Temsilciler

Meclisi'nin onayladığı diğer iki tasarı da Senato'da görüşülecek. Tasarılarından birisi kripto varlıklar için mevzuat düzenlemesi getirirken diğer tasarı ABD'nin merkez bankası tarafından oluşturulmuş dijital para çıkarmasını engelleyecek.

IMF'den Politika Yapıcılarına Ticaret Gerilimlerini Çözme Çağrısı

Uluslararası Para Fonu (IMF) Birinci Başkan Yardımcısı Gita Gopinath nisan ayında yayımlanan Dünya Ekonomik Görünümü raporunda küresel büyümenin 2025'te yüzde 2,8, 2026'da ise yüzde 3 olacağını öngörülüğünü anımsatan Gopinath, bu tahminlerde artan politika belirsizlikleri, ticaret

gerilimleri ve zayıflayan talep ivmesi nedeniyle ABD ve Çin gibi büyük ekonomilere yönelik önemli aşağı yönlü revizyonların yer aldığını ifade etti. Gopinath, raporda küresel manşet enflasyonun da yavaş bir düşüşle 2025'te yüzde 4,3'e, 2026'da yüzde 3,6'ya gerileyeceğinin tahmin edildiğini belirtti.

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr